

Signalizačná správa

V prvej časti signalizačnej správy sa zameriame na **spálu jadrovín**, ktorú spôsobuje baktéria *Erwinia amylovora*. V súčasnosti táto choroba na Slovensku už nepatrí medzi karanténne škodlivé organizmy. Predovšetkým v lokalitách, kde máme potvrdené výskyty bakteriálneho ochorenia by sme odporučili **preventívny postrek**. Prvotný príznak napadnutia môžeme pozorovať na kvetoch hrušky alebo jablone ako kvapôčky bakteriálneho výpotku, ktoré sú prítomné v kvetnom kalichu. Konkrétne práve tieto výlučky sú zodpovedné za zrýchlené rozširovanie tejto choroby prostredníctvom opel'ujúceho hmyzu. V neskorších fázach napadnutia pletivá rastlín vädnú a zároveň usychajú. Spála ďalej postupuje z výhonkov do listov, ktoré hnednú, sčernajú až zvinujú sa.

V rámci chemickej ochrany môžeme využiť nasledujúce prípravky na ochranu rastlín. Fungicídy Aliette 80 WG a Fly sú systémovo pôsobiace prípravky (účinná látka fosetyl), ktoré možno aplikovať na jablňu a hrušku. Dávka vody by mala byť 200- 2000 l/ha. Tento prípravok aplikujte preventívne, a to v čase ohrozenia jadrovín infekciou spály jadrovín (od začiatku kvitnutia), v 10-14 dňových intervaloch medzi aplikáciami (maximálne 3-krát). Je pomerne veľmi rýchle prijímaný nadzemnými časťami aj koreňmi hostiteľských rastlín.

Ďalší fungicíd Luna Care (účinné látky fluopyram a fosetyl) aplikujte zásadne preventívne. Pri jablňonách ošetríte v období od začiatku vývoja súkvetia, kedy sa pupene v strapci a listové pupene nadúvajú (BBCH 51) do obdobia viditeľných kvetných pupeňov (BBCH 55) a od začiatku vývoja plodu (BBCH 71) do začiatku zretia (BBCH 81). Pri hruškách ošetríte od začiatku vývoja súkvetia, kedy sa pupene v strapci a listové pupene nadúvajú (BBCH 51) do začiatku zretia (BBCH 81). Maximálna výška olistenej koruny jadrovín by mala byť 3 m pri použití 3-krát ročne. Maximálna dávka prípravku sú 3 kg/ha, interval medzi fungicídnymi ošetreniami v závislosti od infekčného tlaku je 7-12 dní, pri silnom infekčnom tlaku chorôb nie je vhodné prekročiť interval 10 dní medzi aplikáciami. Dávka vody by mala byť 300-1500 l/ha (500 l/1m výšky olistenej koruny).

Bakteriocíd Blossom Protect (účinná zložka spóry *Aureobasidium pullulans* kmeň č. DSM 14940 + DSM 14941) je biologický postrekový antibakteriálny prípravok určený na oštenie jadrovín. Dávka vody by mala byť 500 – 1500 l/ha v závislosti od výšky koruny hostiteľského stromu. Maximálny počet ošetrení za vegetačné obdobie je 5-krát, minimálny interval medzi aplikáciami sú 2 dni. Na oštenie hostiteľského stromu do výšky koruny 1 m sa odporúča použitie dávky tohto prípravku 0,75 kg/ha v 500 l vody. Maximálna výška koruny sú 3 m. Na stabilizovanie účinnosti je odporúčané upraviť pH postrekovacej suspenzie na 3 – 4 použitím vyrovnávacej pomocnej látky na báze kyseliny citrónovej (Buffer Protect). Na základe predpovedného modelu (ak je dostupný) aplikujte Blossom Protect 1 – 2 dni pred dňom pravdepodobnej infekcie. Prípravok aplikujte 1 – 5-krát v závislosti od intenzity výskytu infekcie v rastovej fáze od začiatku kvitnutia až do dokvitania (BBCH 61 – 67), v priebehu niekoľkých dní (v závislosti od rozkvitania stromu): 1. aplikácia v štádiu 10 % otvorených kvetov; 2. aplikácia v štádiu 30 % otvorených kvetov; 3. aplikácia v štádiu 40 % otvorených kvetov; 4. aplikácia v štádiu 70 % otvorených kvetov a 5. aplikácia v štádiu 90 % otvorených kvetov v extrémne infikovaných sadoch.

Serenade Aso je biologický fungicídny prípravok (účinná zložka *Bacillus amyloliquefaciens* kmeň QST 713), ktorý podporuje dobrý zdravotný stav rastlín. Prípravkom ošetríte preventívne, najneskôr pri prvom výskyte choroby. Pri aplikácii je potrebné dodržať odstup od zrážok minimálne 3 – 4 hodiny. Dávka vody by mala byť 500 – 1 500 l/ha.

Maximálny počet aplikácií za vegetačné obdobie je 6-krát, interval medzi aplikáciami je 5 – 14 dní. Proti spále jadrovín aplikujte od začiatku kvitnutia do dozrievania plodov (BBCH 60 – 79).

Všetky menované prípravky sú určené pre profesionálnych používateľov.

V druhej časti by sme radi upozornili, že na základe súčasného premenlivého počasia vinič začína viditeľne pučať. Ide o upozornenie na blížiaci sa termín ošetrovania voči **kučeravosti tzv. postrekom na sucho**. Vykonanie chemickej ochrany je potrebné vo vinohradoch, kde v minulom roku roztoče spôsobili viditeľné škody, a súčasne kde nie je využitá biologická ochrana! Na druhej strane v zdravých viniciach ošetrovať nebude treba! Radi by sme zdôraznili, že plstnatosť (erinóza) nemá hospodársky význam a kučeravosť (akarinóza) je hlavne lokálny problém silne infikovaných krov. V rámci ochranných opatrení sa odporúča silne napadnuté kry (viac rokov po sebe) mechanicky odstrániť a spáliť. Jarný postrek je najúčinnjší počas slnečných dní pri teplote okolo 12-15°C. Na chemickú ochranu možno využiť nasledujúce prípravky na ochranu rastlín (fungicídy). Kumulus WG (účinná látka síra) je kontaktný fungicídny prípravok, ktorý pôsobí predovšetkým preventívne (dostupný aj v malospotrebitel'skom balení – MB, teda vhodný pre záhradkárov). Proti erinóze a akarinóze odporúčame aplikovať v štádiu tesne pred rašením viniča. Maximálny počet aplikácií je jedenkrát. Dávka vody by mala byť okolo 600 l/ha. Má rýchly nástup účinku s reziduálnym pôsobením aj akaricídny účinkom. Ďalšou možnosťou je Thiovit Jet (tiež účinná látka síra) aj MB, ktorý je potrebné aplikovať po reze, tesne pred pučaním. Odporúčaná dávka vody by mala byť 600 l/ha pri ošetrení. Maximálny počet aplikácií je 3 krát za sezónu. Ide o kontaktný prípravok, ktorý má vedľajší akaricídny účinok proti roztočom spôsobujúcim erinózu a akarinózu na viniči.

Biologická ochrana použitím dravého roztoča *Typhlodromus pyri* je pokladaná za najvhodnejšiu možnosť k našej prírode a životnému prostrediu. Aj keď musíme brať do úvahy, že priame vloženie náklady na vykonanie tohto zásahu sú vysoké. Počas dodržania podmienok použitia - pri správnom výbere ostatných prípravkov (počas vegetácie) proti hubovým chorobám či iným škodlivým organizmom dokážeme zabezpečiť trvalú ochranu na celú životnosť vinohradu.

Pomerne často sa stretávame s otázkou či tento jarný postrek účinkuje aj proti múčnatke viniča. Radi by sme skonštatovali, že oficiálne povolenie (autorizácia) nie je uvedené pri žiadnom prípravku v tomto skorom štádiu ošetrovania a o vedľajšom účinku tiež nie sú na etiketách prípravkov žiadne údaje. Treba zdôrazniť, že ide o prípravky na báze síry, takže existuje určitý predpoklad, i keď nižšieho účinku proti múčnatke aj v tejto skorej fáze ošetrovania. Za pomerne dobrý protimúčnatkový účinok sa pokladá až ošetrenie v štádiu dĺžky letorastov okolo 10-15 cm.

Na konci signalizačnej správy upozorňujeme, že pri použití všetkých menovaných prípravkov na ochranu rastlín je nevyhnutnou podmienkou riadiť sa pokynmi pre aplikáciu, ktoré sú uvedené na etikete konkrétneho prípravku na ochranu rastlín!

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
07.04.2025